

Parodie of boertige weerklanken, op de tusschenspraake met Gysbrecht van Aemstel en den Bode.

bron

Parodie of Boertige weerklanken, op de tusschenspraake met Gysbrecht van Aemstel en den Bode.
[Hendrik van Kesteren, Amsterdam ca. 1800-1810]

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/_par003paro01_01/colofon.php

děni

Gysbrecht van Aemstel

Bode.

Moest ik den Bisschop noch zien sterven en d'Abdisse?
Och Vader Gozewyn! och, reine maeght Klaerisse.

Gysbrecht van Aemstel.

Hoe is het mogelyk dat gy 't hebt kunnen zien?

Bode.

't Is mooglyk, guntge my dat ik daer op dien.
Toen Heemskerk Borssele gevelt hadt voor uwe oogen,
Lagh 't lyk ter zyden 't koor, in eenen hoek getogen;
Na dat ik in den drang des vyants my verstak,
Mits gy te rugge weekt, en vielt dat pas te zwak.
Zoo dra men, om den brandt, de groote kerk moest ruimen,
Ontwapende ik den doode, en zette hoed en pluimen
Van Borssele op 't hooft, en toogh zyn rusting aen,
En bond het zwaart op zy; om in dien schyn te gaen
Ons vyanden bespiên, en letten hoe men 't maekte.
Ik volghde Haemste na, toen hy in 't klooster raekte,
En vloogh de kerkdeur in, daer Gozewyn nog zat,
In 't midden van den rey, die even vierigh badt,
En op haer eigen deught zoo stout zoo moedigh steunde,
Dat niemant zich het woên der vyanden bekreunde.
Hy scheen een zon gelyk, en zy de klaere maen;
Al d'andren starren, die met vreught ten reije gaan,
En juichen om dees twee, daar zy haer' glans uitscheppen.
Men zaghe nalyx yet dan kuische lippen reppen.
Maar Haemste vaert hem toe met opgestroopten arm;
Beklad en root, en van Kristynes bloet noch warm,
En vat hem by den baert met d'eene, met den degen
Gereet in d'andre hant, bebloet en bloot. Toen stegen
De nonnen op, en geen, hoe lieflyk van gemoedt,
Die geen leeuwin geleek, wanneerze brult en woedt,
Dewyl de jaeger 't nest wil plondren en beroven.
Zoo quam oprechte trouw en eedle gramschap boven.

Bode.

Moest ik de Pispot noch zien breken van Klarisse!
Och vader Gozewyn! waar zal zy nu in pisse?

Gysbrecht van Aemstel.

Hoe is het mogelyk dat gy 't hebt kunnen zien?

Bode.

't Is mogelyk myn Heer, de Pispot was van stien,
Gelyk gy menigmaal gezien hebt met uwe oogen,
De rand was (als gy weet) met rood fluweel omtogen,
Waar onder zich het dons van Zwanen stil verstak,
't Was anders veel te hard : Klarisse al te zwak
Om op een harde Pot haar volle blaas te ruimen:
Haar billetjes zoo zagt en wit als zwane pluimen
Die raakten nimmermeer een andre Pispot aan.
Ja, zy hadt zelf beloofd nooit op 't secreet te gaan;
Na dat een kunstenaar dit lieve Potje maakte;
Ten zy dit waard kleinood door ong'luk stukkend raakte,
Van stooten, vallen, of dat zy 't aan stukken zat.
Zy voerde 't altoos mede, al ging ze ook in het bad,
Of als zy op het bed haar zwakke lichaam steunde,
Wen zy hardlyvig was, of buikpyn had; zy kreunde
Niet lang, maar kreeg haar Pot vol glans gelyk de maan,
En zat er op: voort zyn haar smerten weggegaan,
En zy begon, ô vreemd vermogen! rust te scheppen,
Men hoorde haar ook nooit als van dit Potje reppen,
Zy kuschte en streelde en droeg 't op haar albasten Arm,
Al was het 's winters koud, deez'Pot bleef altoos warm:
Dit wrogt haar 's vyands wraak, die met ontblote degen,
Den huisdeur invloog, en de zaaltrap opgestegen,
Zoo vlug als ezels, fier van tred, en van gemoed,
Of als een nugtren kalf wanneer het bruld en woed,
Terwyl de slagter het van 't leeven wil berooven.
Zoo kwam, (zeg ik) zóó kwam de Vyand haastig boven,

Zij worstelen een wyl. Klaeris zet voet by voet,
 Omarremt Gozewyn, omringt van haeren stoet.
 Wie zou dat gryze hoofd een hair bezeeren konnen,
 Omheint met eenen muur van kuische en eerbare nonnen,
 Gestrengelt arm in arm? ô wonderlyke knoop!
 Ik zie de deughden zelfs, Geloof, en Liefde, en Hoop,
 Met haere zusteren, die tegens ondeugt stryden,
 En naer de zegen staen door kruis en medelyden.
 De vyant stont versuft, en deisde om deze zaek:
 Maer 't aenzien van Klaeris beweegde 't hart tot wraek,
 En braght hem in den zin den moord van zynen vader,
 En dat zy d'afkomst was van Velzen, den verrader.
 Hy blaekte, en kreegh een koorts, en door de koortse dorst
 Naer heur en Aemstels bloet, en stiet eerst door de borst
 Met zyn'bebloeden dolk dan d'eene non, dan d'anderen.
 Zy vielen overhoop, en lagen by elkanderen
 In 't ront, gelyk een krans van roozen, wit en root.
 Toen stond Klaerisse daer by Gozewyn, ontbloot
 Van menschelyke hulp. Gy zoudze bey zien pronken
 Als bloemen op haer' steel, in eenen beemt, verdrongen
 Van eenen rooden plas, d'een zuchte noch en d'een
 Vertrok het hoofd, die d'arm, en deze noch haar been.
 Een ander had den geest zoo daetelyk gegeven.
 De Bisschop, schoon hy stont op d'oever van zyn leven,
 Betoemde zich niet eens van gramschap en van rouw.
 Uw vader ley de hant wel eerloos aan een vrouw,
 Maer zoop noit vrouwenbloet, of is daerom gelastert,
 Dus blykt het datge zyt een overwonnen bastert,
 Naer lichaem en naer geest, nu gy uw aert betoont
 Aen nonnen, die altyt in 't woeden zyn verschoont.
 En d'ander antwoordt hem: gy zult deze eedle reien,
 Als bastertbisschop, dan gaan volgen, en geleien.
 Hartnekkige, legh nu den valschen myter neêr.
 Zoo sprak het bastertzaet, en rukte hem om veer
 Met stool met al in bloet; de myter viel 'er mede.
 Klaerisse viel 'er by, toen zy haar beste dede,

En trapt den zaaldeur op met zyn ontäarde voet.
 Hoe schrikte niet Klarisse, en ik, en al den stoet
 Die haar verzelde; ik zou 't onmooglyk zeggen konnen,
 Ik, stond gelyk Piet snot; zy, als bepiste nonnen,
 En wierden t' zaam zoo bleek gelyk een beene knoop.
 Klaris herstelde zich, en had zoo 't scheen nog hoop
 Den Vyand met haar tong en woorden te bestryden,
 En door haar malsche reën als om den tuin te leiden;
 En warelyk zy slaagde ook ver in deze zaak.
 Ik, (sprak ze,) ken U wel, gy zyt niet heet op wraak,
 Neen, zulks was nooit uw doel; gy aart naar uwen vader:
 Die had geen hair op 't hoofd dat leek naar een verrader,
 Hy at en dronk wanneer hy honger had en dorst,
 Het was een vriendlyk Heer, ja, 't was een aardig borst
 Toen hy noch jong was: ô! veel aardiger als anderen.
 Myn Pete-meu en hy, die speelden met malkanderen,
 Die tyd; ze spreekt noch nooit van hem of zy word rood.
 Hy heeft zich menigmaal van al zyn geld ontbloot,
 En kogt voor haar wat moois, daar zy dan meê ging pronken.
 Eens op een middag, hebben zy één schelling t'zaam verdronken
 Hy was de roem van 't land, bemind by yder een,
 Schoon van gezicht en leest, en wonder rad ter been;
 Hem was zoo veel verstand als andre zes gegeven;
 Hy wist met lieden van verscheiden rang te leeven;
 Nooit wierd zyn hart bestreën door nyd, noch spyt, noch rouw,
 Hy was een waard gemaal van zyn beminde vrouw;
 Wat wierd die goede man door schendaards niet gelasterd!
 Men zei, maar 'k loov het nooit; als dat hy was een basterd!
 Hy heeft door duizend daën dit anders aangetoond;
 Hoe menig schuldige is niet door hem verschoond
 En vrygewaard voor straf: men zag door gantsche reijen
 Van deugdbeminnaars, dit goedaardig hoofd geleijen.
 Door deze reden lag zy 's vyands wrok ter neêr;
 Die stoof gelyk een damp, of als een varkens veer
 Door Boreäs vervoerd, zoo vlood zyn gramschap mede,
 Ik hadde nooit verwagt de uitwerking die dit dede:

En hield hem even sterk om zynen hals gevat,
 En scheen gevormt albast, met purper overspat.
 Hy duwde 't bloedig zwaert in 's gryzen stramme zyde.
 Tot aen 't vergult gevest: zoo zag men eer, ten tyde
 Van 't blinde Heidendom, voor 't aengesteken vier,
 Met 's priesters mes gekeelt een' witten offerstier,
 Met gulde hoornen, en wiens rugh de kranssen dekken.

Gysbrecht van Aemstel.

Hoe droegh Klaerisse zich?

Bode.

Zy help den degen trekken
 Uit 's ooms gewonde zyde, en zette hem terstont
 Den myter op het hoofd, en kust den bleeken mont.
 Hy opent pynelyk zyn halfgelokene oogen,
 En zietze noch eens aen, en schynt met haer bewogen,
 Die hem zyne oogen luikt. Hy geeft den lesten zucht.
 Zy vangt den veegen geest, en die benaude lucht,
 En zwymt een poos van druk: maar Haemstede, eerze weder
 Bekomt, die werrept haer op 't doode lichaam neder,
 En boet 'er schendigh meê zyn' eervergeten lust.
 z'Ontwaekt in 't ende, en wort van 't schellemstuk bewust,
 En roept: myn bruidegom, zie neder hoe ik lye,
 En hoe men my schoffeert. O zuivre maeght Marye!
 O Klaere, aenschouwt ge dit? vrouw Machtelt zie uw kint,
 De booswicht staet heur klagt en woorden in den wint,
 Gelyk een vogelgryp 't gepiep der simple duiven,
 Als hy 'er uit de vlucht een vast krygt in zyn kluiven.
 Ga hene, zegt hy, klaegh uw moeder uwe smart.
 Hy trappelt ze op den buik, en op 't benaude hart,
 Dat haer het bloedt ten neus en monde uit quam gevlogen,
 En zy den dootsnik gaf, en sloot die hemelsche oogen.

Klaris trad naar hem toe, en heeft zijn hand gevat
 Begroeit met hair, en die met sproeten was bespat;
 Zy trok hem op een stoel, ging zitten aan zyn zyde,
 Hy riep ô groot vermaak ! ô heuchelyke tyden!
 De blydschap voert me weg, ik voel een innig vier!
 Myn hart springt op van vreugd, gelyk een dolle stier!
 'k Loof dat ik honger heb, men moest maar tafel dekken.

Gysbrecht van Aemstel

Hoe droeg Klarisse zich?

Bode.

Zy liet twee kiezen trekken,
 Die zaten schriklyk vast, hier na kreeg zy terstond
 Verligting van haar pyn, en ruimte in haar mond,
 Zy was verbaasd ontsteld, dat zag ik in haare oogen,
 Het bloed liep uit haar murf, ik was met heur bewoogen,
 Men hoorden in 't vertrek een algemeen gezugt;
 Het stonk als een privaat door al de vunze lugt,
 Dit kwam van de uije-slaa. Klaris riep, geef me weder
 Myn lieve Water-Pot! men zette die ter neder,
 Zy nam haar rokjes op; en kakte naar heur lust,
 Waar van men haast de lugt wierd in de neus bewust.
 Hier zag zy nu een eind van al haar pynlyk leije.
 Terstond riep zy de meid, haar naam was scheel Mareije,
 Dit was een lomp stuk vlees, daar by een bastaard kind
 Van Eölus, gefokt by juffer Zuide-wind.
 Haar vader was een vrind van kippetjes en duiven,
 Men zag hem menigmaal een hamme-hieltje kluiven,
 Dat botte Creätuur bragt de algemeene smart!
 Zy liep met deze Pot zoo vreeslyk wild en hard,
 En viel....! dus brak de Pot, en kwam helaas gevloogen,
 Met ingewand met al, in bakhuis en in oogen!